

Διδακτική πρόταση

Τίτλος: «Η Αϊσέ μπορεί να πάει διακοπές»

Δημιουργός: Γαλιού Βάια

Γνωστικό αντικείμενο: Νέα Ελληνική Λογοτεχνία

Τάξη: Β΄ Γυμνασίου

Χρονική διάρκεια: 1 διδακτική ώρα

Υλοποίηση: Η συγκεκριμένη διδακτική προσέγγιση βασίζεται:

- α) στην προγραμματισμένη διδασκαλία (συμπεριφοριστική προσέγγιση)
- β) στη συνεργατική μάθηση
- γ) στον εποικοδομιστικό

Η διδασκαλία καθώς και οι προτεινόμενες διδακτικές πρακτικές προβλέπεται να υλοποιηθούν σε αίθουσα εξοπλισμένη με υπολογιστές και βιντεοπροβολέα.

Σύντομη περιγραφή σεναρίου

Το σενάριο παρουσιάζει τη διδασκαλία του ποιήματος του Κυριάκου Χαραλαμπίδη «Γλυκό του κουταλιού», μέσα από το οποίο επιδιώκεται οι μαθητές/τριες να έρθουν σε επαφή με ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα της ποίησής του, που αφορά στο δράμα που εξακολουθούν να βιώνουν ακόμη οι εκπατρισμένοι από τις κατεχόμενες περιοχές Ελληνοκύπριοι. Θα μελετήσουν προεπιλεγμένες ιστοσελίδες και θα συσχετίσουν το ποίημα με τα βιογραφικά στοιχεία του ποιητή. Θα προσπαθήσουν να κατανοήσουν πώς επιδρά το ιστορικοκοινωνικό πλαίσιο στη ζωή των ανθρώπων, πόσο βαθιές και τραγικές μπορεί να είναι οι συνέπειες ενός ιστορικού γεγονότος, να αναγνωρίσουν μέσα από το ποίημα το πανάρχαιο δράμα του γυρισμού του ξενιτεμένου και τον συναισθηματικό του κόσμο. Το σενάριο ξεκινά με μια σύντομη αναφορά από την εκπαιδευτικό στο περιεχόμενο του ποιήματος, συνεχίζεται με την ανάθεση και εκπόνηση εργασιών σε ομαδικό επίπεδο (4 φύλλα εργασίας, ένα για καθεμιά από τις 4 ομάδες) και ολοκληρώνεται με την παρουσίαση των αποτελεσμάτων στην τάξη. Οι μαθητές/τριες συνεργάζονται με τα μέλη της ομάδας τους και η καθηγήτρια παρεμβαίνει, όταν της ζητηθεί, συμβουλευτικά και καθοδηγητικά. Παράλληλα, οι μαθητές/τριες μαθαίνουν να διαβάζουν κριτικά, να αξιολογούν τη διαδικτυακή πληροφορία, να οικοδομούν τη γνώση έπειτα από δική τους αυτενέργεια και να παράγουν συνεργατικό λόγο.

Εργαλεία/ πηγές που θα χρησιμοποιηθούν

Ηλεκτρονικοί υπολογιστές, διαδραστικός πίνακας, Διαδίκτυο, Σχολικά Διαδραστικά Βιβλία, ψηφιακά εργαλεία, πολυμεσικές εφαρμογές, *Φωτόδεντρο*, *Ελληνικός*

πολιτισμός, Πύλη για την Ελληνική γλώσσα.

Διδακτικοί στόχοι/Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Γνωστικοί στόχοι:

1. Να γνωρίσουν τον ποιητή και το ποίημά του.
2. Να κατανοήσουν τη διασύνδεση της κυπριακής τραγωδίας με την ανάγκη ποιητικής έκφρασης του Κ. Χαραλαμπίδη.
3. Να γνωρίσουν τις οδυνηρές συνέπειες της τουρκικής εισβολής στην Κύπρο για τις ζωές των ανθρώπων μέσα από έργα Κύπριων ποιητών.

Παιδαγωγικοί στόχοι:

1. Να αγαπήσουν τη λογοτεχνία, να αναπτύξουν τη φαντασία τους και να καλλιεργήσουν την αισθητική τους.
2. Να καλλιεργήσουν μέσα από την ομαδοσυνεργατική μάθηση τη συνεργασία, το πνεύμα αμοιβαίου σεβασμού και την αξία της συλλογικότητας.

Τεχνολογικοί στόχοι:

1. Να γνωρίσουν ψηφιακά εργαλεία και να κατανοήσουν τ
2. η συμβολή τους στη διαδικασία του μαθήματος και της μάθησης γενικότερα.
3. Να καλλιεργήσουν δεξιότητες και κριτική σκέψη μέσα στο πλαίσιο του ψηφιακού γραμματισμού .

Πορεία μαθήματος

Αφόρμηση/Παρουσίαση:10 λεπτά

Η διδάσκουσα προβάλλει ένα απόσπασμα από την εκπομπή **Σαν σήμερα, 20 Ιουλίου 1974, από το Αρχείο της ΕΡΤ** (ως το 4':28'')

<https://www.youtube.com/watch?v=tvICxI42bAw>

Στη συνέχεια, οι μαθητές καλούνται να ακούσουν τον ίδιο τον ποιητή να απαγγέλλει το ποίημά του, «Γλυκό του κουταλιού».

<https://www.youtube.com/watch?v=ybJTIdbJ4b8>.

Η εκπαιδευτικός σταματά την προβολή αμέσως μετά το άκουσμα των έντεκα πρώτων λέξεων: «Να ιδώ ποιος είμαι ζύγωσα και πούθε το χώμα μου κρατά». Πληροφορεί τους μαθητές πως ο Χαραλαμπίδης ήταν 56 ετών το 1996 που έγραψε το ποίημα, μολαταύτα, από τις πρώτες κιόλας λέξεις αφήνει να διαφανεί ότι ο πρωταρχικός σκοπός της επίσκεψής

του στο πατρικό του ήταν η πραγματοποίηση ενός ταξιδιού προς την αυτογνωσία, σε μια προσπάθεια αυτοπροσδιορισμού, επαναπροσδιορισμού της υπόστασής του. Κατόπιν, για να κινητοποιήσει το ενδιαφέρον των μαθητών της, ζητά από τον καθένα/μιά να αναφέρει μία μόνο λέξη, την πιο σημαντική, που τον/την χαρακτηρίζει, που τον /την προσδιορίζει.

Στη συνέχεια, η εκπαιδευτικός προβάλλει ολόκληρη την απαγγελία του ποιήματος από τον ίδιο τον ποιητή (1' και 41'')

Με κατευθυνόμενο διάλογο και ερωταποκρίσεις αναδεικνύονται τα θεματικά κέντρα του ποιήματος.

Ακολουθεί ο χωρισμός των μαθητών/-τριών σε 4 ανομοιογενείς ομάδες των 5 ατόμων- προσπαθώντας να μην υπάρχουν ανισότητες στη σύσταση των ομάδων- και η ανάθεση εργασιών στην καθεμιά, με κριτήριο την ετερογένεια ως προς τις μαθησιακές και ψηφιακές τους ικανότητες, αλλά και ως προς το κοινωνιόγραμμα της τάξης.

Εκπόνηση εργασιών:20 Λεπτά

Φύλλα εργασίας (που θα δοθούν σε μαθητές και μαθήτριες)

Α' Ομάδα

Διαβάστε το βιογραφικό σημείωμα του ποιητή στις ιστοσελίδες: BIBLIONET

<https://biblionet.gr/%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%83%CF%89%CF%80%CE%BF/?personid=2887>

και Κύπρος 1821-2021

<http://www.kypros1821.gov.cy/index.php?id=kyriakos-charalampidis&lang=en>

και καταγράψτε τους κυριότερους σταθμούς της ζωής του (ημερομηνία/τόπος γέννησης, σπουδές, επάγγελμα, εργογραφία, διακρίσεις) σε έναν εννοιολογικό χάρτη που θα δημιουργήσετε με τη βοήθεια του ψηφιακού εργαλείου <https://bubbl.us/011536590986295817>

Β' Ομάδα

Μεταβείτε στους παρακάτω συνδέσμους για να δείτε χαρακτηριστικές εικόνες από την τουρκική εισβολή στην Κύπρο τον Ιούλιο και τον Αύγουστο του 1974:

<https://lefterianews.wordpress.com/2016/07/21/%CE%BA%CF%8D%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%82-1974-%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%BA%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%B5%CE%B9%CF%83%CE%B2%CE%BF%CE%BB%CE%AE-%CE%B7-%CE%AC%CE%B3%CE%BD%CF%89%CF%83%CF%84%CE%B7-%CE%B9%CF%83/>

<https://www.bing.com/images/search?q=%ce%bb%ce%b5%cf%8d%ce%ba%cf%89%ce%bc%ce%b1+%ce%b3%ce%b9%ce%b1+20+%ce%b9%ce%bf%cf%8d%ce%bb%ce%b7+1974&form=HDRSC3&first=1>

Αφού διαβάστε ξανά το ποίημα του Χαραλαμπίδη «Γλυκό του κουταλιού» στην ιστοσελίδα των ηλεκτρονικών βιβλίων: http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2246/Keimena-Neoellinikis-Logotechnias_B-Gymnasiou_html-empl/indexh_5.html

δημιουργήστε μια αφίσα με τη βοήθεια του ψηφιακού εργαλείου https://www.postermywall.com/index.php/posters/search?s=sea&safe_content=safe# επιλέγοντας από τις υπάρχουσες εικόνες την πιο σχετική με την ατμόσφαιρα του ποιήματος και πάνω σε αυτή να γράψετε ως τίτλο έναν στίχο από το ποίημα του Χαραλαμπίδη, που θεωρείτε εσείς ως τον πιο σχετικό με την αφίσα.

Γ' Ομάδα

Αφού διαβάσετε το παρακάτω απόσπασμα συνέντευξης της Γιωργούλας Βαρνάβα

“Η Γιωργούλα Βαρνάβα κατάφερε τελικά μετά από πολλά χρόνια να δαμάσει τους εφιάλτες της και να επιστρέψει στο σπίτι που δεν πρόλαβε να ζήσει τα όνειρά της με τον Αντρίκο της. «Προλαβαίνεις σε εννέα μήνες να ζήσεις εκείνα που θέλεις να ζήσεις; Να κάνεις οικογένεια, να κάνεις...Προλαβαίνεις;» Επέστρεψε αλλά κλείδωσε τις αναμνήσεις εννέα μηνών στους τέσσερις τοίχους του συζυγικού της δωματίου. Ένα δωμάτιο, στο οποίο ο χρόνος σταμάτησε στις 8 Αυγούστου του 1974, τότε που είδε για τελευταία φορά τον Αντρίκο της. «Τα λόγια είναι λίγα μέσα σε αυτά που νιώθεις. Κανένας, εάν δεν τα ζήσει, δεν τα νιώθει». <https://www.greeknewsonline.com/anichtes-pliges-mesa-apo-dyo-prosopik>”

καθώς και τα ποιήματα: «Αιγιαλούσα» Κυριάκος Χαραλαμπίδης , http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2168/Anthologio_G-D-Dimotikou_html-empl/index05_12.html

«Η γριά γιαγιά μου» Φοίβος Σταυρίδης, http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2168/Anthologio_G-D-Dimotikou_html-empl/extras/texts/index05_12_parallilo_stavridis.html

και τους στίχους:

«Της εισβολής» Κώστας Μόντης,

<https://lyricstranslate.com/el/kostas-montis-stigme%CC%81s-tis-isvoli%CC%81s-lyrics.html>

«Απουσία» Πόλυ Κυριάκου

https://stixoi.info/stixoi.php?info=Lyrics&act=details&song_id=24356

να δημιουργήσετε με τη βοήθεια του ψηφιακού εργαλείου wordArt <https://wordart.com/> δύο συννεφόλεξα. Το ένα θα περιέχει τέσσερις (4) τραγικές συνέπειες της τουρκικής εισβολής στην Κύπρο και το άλλο τα δικά σας συναισθήματα μετά την ανάγνωση των παραπάνω ποιημάτων και στίχων.

Δ' Ομάδα

Αφού διαβάσετε το ποίημα «Γλυκό του κουταλιού» από το διαδραστικό σχολικό βιβλίο,

http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2246/Keimena-Neoellinikis-Logotechnias_B-Gymnasiou_html-empl/indexh_5.html

να το μετατρέψετε σε μια μικρή πολυμεσική ιστορία από 5-10 διαφάνειες. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το Microsoft PowerPoint <https://www.microsoft.com/en-us/microsoft-365/powerpoint> ή το ψηφιακό εργαλείο <https://www.canva.com/>

Στην ιστορία σας να προσθέσετε χαρακτηριστικές εικόνες από την τουρκική εισβολή στην Κύπρο, που θα βρείτε στους παρακάτω συνδέσμους:

<https://lefterianews.wordpress.com/2016/07/21/%CE%BA%CF%8D%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%82-1974-%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%BA%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%B5%CE%B9%CF%83%CE%B2%CE%BF%CE%BB%CE%AE-%CE%B7-%CE%AC%CE%B3%CE%BD%CF%89%CF%83%CF%84%CE%B7-%CE%B9%CF%83/>

<https://www.bing.com/images/search?q=%ce%bb%ce%b5%cf%8d%ce%ba%cf%89%ce%bc%ce%b1+%ce%b3%ce%b9%ce%b1+20+%ce%b9%ce%bf%cf%8d%ce%bb%ce%b7+1974&form=HDRSC3&first=1>

Την ιστορία σας να την επενδύσετε μουσικά, επιλέγοντας ένα από τα προτεινόμενα μουσικά θέματα που θα βρείτε στους συνδέσμους που ακολουθούν:

<https://www.youtube.com/watch?v=95lvXVD0Utc>

(Luis Bacalov, Il postino)

<https://www.youtube.com/watch?v=osTq75dBFHI>

(Vaggelis, Blade runner)

<https://www.youtube.com/watch?v=VclRS7x0e38>

(Ennio Morricone, Cinema Paradiso)

https://www.youtube.com/watch?v=_eLU5W1vc8Y

(Tomaso Albinoni, Adagio)

Παρουσίαση εργασιών :10 Λεπτά

Οι μαθητές/τριες παρουσιάζουν τα αποτελέσματα των ομαδικών εργασιών τους με τη χρήση συσκευών USB και βιντεοπροβολέα ή στον διαδραστικό πίνακα και παρακολουθούν τις παρουσιάσεις των συμμαθητών τους σε ολομέλεια.

Αξιολόγηση εργασιών :5 Λεπτά

Ακολουθεί συζήτηση με ερωτήσεις και σχόλια από τους μαθητές και ετεροαξιολόγηση των εργασιών ως προς το περιεχόμενο και τον τρόπο παρουσίασης. Η εκπαιδευτικός συντονίζει και λέει την άποψή της. Γίνεται μια σύντομη αποτίμηση της επίτευξης των στόχων και της συνεργασίας σε ομάδες.. Δίνεται έτσι η δυνατότητα αναστοχασμού, με σκοπό τη βελτίωση στο μέλλον.